FiCom

Tietoliikenteen ja
tietotekniikan
keskusliitto, FiCom ry

Lausunto
3.3.2016
ML

Asia: Lausuntopyyntö HE 116/2015 vp

FiComin lausunto laiksi tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt FiComilta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä sekä tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta (HE 116/2015 vp), josta FiCom esittää kunnioittaen seuraavaa:

FiComin keskeiset viestit:

- **FiCom ehdottaa muutettavaksi esitystä vastaamaan lain tavoitetta alentaa nopeiden viestintäverkkojen rakentamiskustannuksia.**
- **Rakentamiskustannusten aleneminen ei ole toteutumassa, koska lain perusteella valmisteltava Viestintäviraston määräys on lisäämässä teleyritysten vuosittaisia rakentamiskustannuksia useilla miljoonilla euroilla, mikä on vastoin laajakaistadirektiiviä ja käsiteltävänä olevaa lakia.**
- **Määräysvalmistelussa esitetyt vaatimukset ovat vastoin hallinnollisen taakan keventämistä ja normien purkua.**

Määräyksen lisävelvoitteilla ei saavuteta tavoiteluja hyötyjä, lisäkustannukset sen sijaan useita miljoonia

Hallituksen esityksessä todetaan useaan otteeseen, että ehdotetun lain yhtenä keskeisenä tavoitteena on alentaa nopeiden sähköisten viestintäverkkojen rakentamiskustannuksia velvoittamalla verkkojen yhteisrakentamiseen sillä edellytyksellä, ettei yhteisrakentaminen lisää verkkotoimijoiden kustannuksia erillisrakentamiseen verrattuna.

Viestintävirastossa on parhaillaan käynnissä käsiteltävään lakiin liittyvä määräysvalmistelu *(Viestintävirasto 71/2016 M Määräys verkkotietojen ja verkon rakentamistietojen toimittamisesta Viestintävirastolle*), jossa määrätään toimitettavat tiedot ja niiden tarkkuustasot.

Viestintäviraston perusteluna toimitettaville tiedoille on muun muassa kaivuvahinkojen vähentäminen ja kaapelin näyttökustannusten väheneminen. Valitettavasti tietopisteen toiminnalla ei saavuteta käytännössä merkittäviä parannuksia kaapelivaurioiden pienentämisessä, koska kaapelivauriot johtuvat muista syistä, kuten tonteilla olevista kaapeleista, jotka eivät kuulu sääntelyn piiriin. Yksi syy on myös karkeat työmenetelmät, joissa kaapeleiden sijaintitieto on tiedetty, mutta tästä huolimatta vahinko on aiheutettu.

Näyttökulujen osalta tietopisteeseen tulevat tiedot eivät sellaisenaan vaikuta näyttöjen tarpeeseen, vaan operaattori arvioi näyttötarpeen oman dokumentointinsa laadun perusteella. Dokumentoinnin laatu ei muutu tietopisteen vaihdoksen perusteella.

Määräykseen tulossa olevat lisävelvoitteet (vähimmäistiedot) lisäävät teleyritysten rakentamiskustannuksia useilla miljoonilla euroilla vuositasolla, eikä lisätiedoilla saavuteta määräyksessä mainittuja tavoitteita. Lisäkustannukset ylittävät merkittävästi sillä tavoiteltavat hyödyt, joten määräyksenantovaltuutta tulisi muuttaa lain ja direktiivin tavoitteen mukaiseksi.

Määräysvalmistelussa esitetyt vaatimukset ovat vastoin hallinnollisen taakan keventämistä ja normien purkua.

Määräysvaatimusta koskeva esimerkki: syvyystiedot ja z-koordinaatit

Määräyksessä esitetään toimittavaksi muun muassa syvyystietoja ja niitä koskevia tarkkuustietoja tai syvyyskoordinaatteja, mutta niiden käyttöönoton hyödyt näyttävät tämänhetkisten arvioiden perusteella vähäisiltä. Maanpinnassa tapahtuu muutoksia mittaushetken ja asentamisajan välissä sekä asentamisen jälkeen, jolloin syvyystieto ja siltä edellyttävät tarkkuustiedot tai syvyyskoordinaatti eivät ole määräyksen edellyttämällä tasolla.

Asentamisen jälkeen tapahtuvat maanpinnan muutokset, kuten maakerrosten lisääntyminen tien luiskaan asennettujen kaapeleiden päälle talvikunnostuksen yhteydessä tai muun maa-aineksen siirtymisen yhteydessä, ovat ongelmallisia. Maa-ainesta myös poistuu muun muassa ojien perkauksen yhteydessä. Toisen verkkotoimijan tekemät työt kyseisellä alueella omassa verkossaan ovat myös mahdollisia maanpinnan muutoksen aiheuttajia.
Kun käytetään kaivukoneeseen soveltuvaa, muun muassa syvyyskoordinaattikykyistä GPS-laitteistoa, saadaan mittaushetkellä ojan tarkka syvyystieto. Kaapelia ei kuitenkaan asenneta välittömästi mittauksen jälkeen ojaan, joten mittaushetken ja asennuksen välisenä aikana pienet sortumat, vesisade yms. saattavat nostaa ojan pohjaa. Lisäksi syvyyskoordinaatin käyttöönotto edellyttää käytännössä syvyystiedon kartoitusta ojien ollessa auki eli rakentaminen kestää kauemmin. Nykyisin normaali käytäntö on, että kaapelin sijainti kartoitetaan suljetun ojan päältä tutkaamalla.

Säännöksen muutosehdotus

Koska tietopisteen tiedoilla ei saavuteta sillä tavoiteltavia hyötyjä eikä käsiteltävän lain tavoitetta alentaa nopeiden viestintäverkkojen rakentamiskustannuksia, FiCom esittää säännöksen muuttamista. Säännöksen tulisi lain tavoitteiden edistämiseksi koskea vain sellaisia tietoja, jotka ovat saatavilla ilman lisäkustannuksia ja joita toimitetaan jo nykyisin. Lisäksi säännöksen tulisi vastata muilta osin voimassa olevan tietoyhteiskuntakaaren telekaapeleiden sijaintisäännöstä (242.3 §).

FiCom esittää säännöksen muuttamista seuraavaan muotoon (lisäykset ***lihavoinnilla*** ja poistot ~~yliviivauksella~~):

13 §
Viestintäviraston oikeus antaa määräyksiä

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 7 §:ssä tarkoitettujen ***saatavilla olevien*** tietojen ~~vähimmäissisällöstä,~~ digitaalisesta muodosta sekä niiden käsittely~~ssä~~n ~~ja siirtämisessä tarvittavien järjestelmien yhteen toimivuudesta ja~~ tietoturvasta.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Marko Lahtinen
lakiasiat